

1934 sierpień 4, Gdynia – Sprawozdanie sytuacyjne z ruchu politycznego i mniejszości narodowych Nr II.BA-4/34 Tjn. Komisarza Rządu w Gdyni Franciszka Sokoła za miesiąc lipiec 1934 r., oryg. mps., APG O/G, sygn. 682/2299, s. 275-277.

I. SYTUACJA OGÓLNA.

W sytuacji gospodarczej nie było większych zmian. Spośród przejawów życia społecznego na uwagę zasługuje Zlot Młodzieży odbyty w dniu 1 lipca br. W uroczystościach związanych z[e] Zlotem oraz poświęceniem kamienia węgielnego Bazyliki Morskiej wziął również udział Pan Prezydent Rzeczypospolitej [Ignacy Mościcki]. Udział młodzieży w Zlocie nie był nadzwyczaj liczny, [a sam] przebieg uroczystości był mierny. Sytuacja polityczna wykazała małą ruchliwość wszystkich ugrupowań politycznych, a zwłaszcza opozycyjnych. Działalność BBWR poszła raczej w kierunku społecznym (organizowanie imprez na rzecz powodzian oraz stypendium im. śp. min. [Bronisława] Pierackiego). Po pierwszym wstrząsającym wrażeniu, jakie spowodował fakt zabójstwa śp. min. Pierackiego, nastąpiło względnie szybkie przejście do porządku [dziennego] nad tym faktem. Ponowne zajęcie się tym tematem nastąpiło w związku z wywiadem, jaki udzielił Minister Sprawiedliwości wystannikom „Gazety Polskiej”. Wiadomość o małej nadziei przychwycenia sprawcy zabójstwa miejscowe społeczeństwo przyjęło bardzo krytycznie.

II. SPRAWOWANIE PRASOWE.

Wycofano wskutek zarządzonych zajęć: 14 egzemplarzy czasopisma „Kurjer Poznański” z dnia 13 lipca [19]34 [r.] [w ilości] 309 [egzemplarzy], [czasopisma] „Dziennik Bydgoski” [z dnia] 13 lipca [19]34 [r.] [w ilości] 4 [egzemplarzy], [czasopisma] „Słowo Pomorskie” [z dnia] 26 lipca [19]34 [r.] [w ilości] 4 [egzemplarzy], [czasopisma] „Orędownik” [z dnia] 26 lipca [19]34 [r.] [w ilości] 9 [egzemplarzy], [czasopisma] „Nowy Kurjer” [z dnia] 26 lipca [19]34 [r.] [w ilości] 1 egzemplarza, [czasopisma] „Słowo Pomorskie” [z dnia] 27 lipca [19]34 [r.] [w ilości] 4 [egzemplarzy]. Czasopism zawieszonych, zmian co do wysokości nakładu poszczególnych czasopism, zmian osobowych na stanowiskach redaktorskich oraz prawomocnych wyroków w procesach prasowych w okresie sprawozdawczym nie było.

III. POLSKI RUCH POLITYCZNY.

BBWR. a) Dane natury ogólnej. Nie wykazał większej działalności. Stworzona Rada Rzemieślnicza odbyła jedno zebranie, na którym w dalszym ciągu omawiano jedynie sprawy natury organizacyjnej. Dla uczczenia pamięci śp. ministra Pierackiego BBWR urządził koncert, którego dochód przeznaczony został na stypendium im. śp. ministra Pierackiego. Ponadto BBWR bierze udział w akcji na rzecz powodzian.

SN. Wydział Starszych, jako też i Młodych SN nie ujawnili żadnej działalności. Ostatnio bawił tu poseł na Sejm Ryszard Piestrzyński, b[yły]. zastępca naczelnego redaktora „Kurjera Poznańskiego”. Miejscowi zwolennicy SN twierdzą, że Piestrzyński przybył w celu zorientowania się w[e] wpływach, jakie SN posiada na miejscowym terenie. Piestrzyński podobn[i]e dążyć ma do stworzenia nowej partii politycznej oraz Związku Młodych Narodowców, opartych częściowo o obóz rządzący.

PPS CKW. Obydwa te stronnictwa również nie wykazały większej ruchliwości. Zauważa się prawie całkowite, nieinteresowanie się członków życiem partii, jak również to, że liderzy tej partii nie okazują większej chęci do pracy. W PPS nie przeprowadzono do tej pory nowych wyborów a od miesiąca maja br. nie odbyło tam żadnego zebrania.

IV. SEKTY RELIGIJNE.

Kolportaż pism Stowarzyszenia Badaczy Pisma Św. odbywa się w dalszym ciągu, lecz nie wykazuje specjalnego natężenia. Kolportaż ten prowadzą stale ci sami osobnicy i chwilowo nie stwierdzono, by Stowarzyszenie to miało zyskać na zwolennikach.

V. MNIEJSZOŚCI NARODOWE.

Sytuacja ogólna. Działalności żydowskich grup politycznych w miesiącu sprawozdawczym nie było. Wśród s[y]jonistów-rewizjonistów, po ostatnim wystąpieniu (awanturze) w domu modlitwy i wynikłego stąd dochodzenia prokuratorskiego, nastąpiło pewne uspokojenie. S[y]joniści ci zamierzali nawet współpracować z [Komisją dla Spełniania Zadań] Gminy [Wyznaniowej Żydowskiej], lecz współpracę tę uzależnili od usunięcia [dr] Janusza Raucha z Komisji, ponieważ temuż Rauchowi przypisują wniesienie skargi do prokuratora. Oddział miejscowy Ligi [Pomocy] Pracującej Palestyny (Poalej S[y]jon) nie ujawnia od dłuższego czasu żadnej działalności. Życie polityczne, gospodarcze, zawodowe, oświatowe, sportowe i wyznaniowe. [sprawozdanie negatywne]. Ukraińcy. Miejskowy Komitet Emigrantów i Uchodźców Politycznych (Petlurowcy) odbył jedno zebranie. Poza sprawami natury organizacyjnej innych nie poruszano.